

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор університету,

доктор технічних наук, професор

Володимир КЮРЧЕВ

_____ 2020 рік

**ПРОГРАМА КОМПЛЕКСНОГО ДЕРЖАВНОГО
КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ**

для здобувачів ступеня вищої освіти «Магістр»

зі спеціальності **281 «Публічне управління та адміністрування»**

Галузь знань 28 «Публічне управління та адміністрування»

Мелітополь, 2020 р.

Перелік професійних дисциплін
для комплексного державного кваліфікаційного екзамену
для здобувачів ступеня вищої освіти «Магістр»
за спеціальністю **281 «Публічне управління та адміністрування»**,
Галузь знань 28 «Публічне управління та адміністрування»

1. Менеджмент публічних установ та організацій
2. Трудове право
3. Публічне адміністрування
4. Державне управління регіонального розвитку

Теми з дисципліни «Менеджмент публічних установ та організацій»

Тема 1. Загальні характеристики менеджменту в системі публічного управління.

Поняття «менеджмент», історія терміну, його взаємозв'язок з поняттям «управління». Підходи до державного менеджменту, концепція та характеристики нового публічного менеджменту. Організації державно-адміністративного управління та нового державного менеджменту.

Тема 2. Зміст, закони та принципи публічного менеджменту.

Закони управління в державному менеджменті. Аналіз принципів управління у публічному менеджменті.

Тема 3. Функції та методи управління у публічному менеджменті.

Функції управління та групи управлінських завдань. Основні завдання управлінських рішень. Функції управлінських рішень в системі публічного управління. Методи управління: економічні, організаційно-адміністративні,

соціально-психологічні. Організаційна структура управління. Головні характеристики організаційної структури. Види організаційних структур: бюрократичні та адаптивні.

Тема 4. Прийняття управлінських рішень в публічному менеджменті.

Зміст процесу прийняття управлінських рішень. Державні рішення. Ознаки державно-управлінських рішень та вимоги до них. Класифікація управлінських рішень та їх функції. Технології прийняття управлінських рішень: моделі та методи.

Тема 5. Прийняття управлінських рішень на державній службі.

Групи управлінських рішень на державній службі. Ознаки високої якості управлінського рішення. Розподіл повноважень при прийнятті рішень, делегування.

Тема 6. Основні засади діяльності керівника в публічному менеджменті.

Основні види управління керівника. Види управління. Завдання і функції керівника. Характеристики та особисті якості керівника на державній службі. Управлінська компетентність в державному управлінні: зарубіжний досвід. Професійна компетентність керівника державної служби в Україні.

Тема 7. Стратегії планування в публічному менеджменті.

Поняття планування, як функції менеджменту. Стратегічне планування діяльності органів державної влади.

Тема 8. Основні засади само менеджменту керівника на державній службі.

Визначення, сутності і цілей самоменеджменту. Технології самоменеджменту. Особистісні якості керівника як основа технології самоменеджменту. Планування часу керівника (тайм-самоменеджмент). Робота з документами, здійснення службових контактів і бесід, проведення нарад.

Тема 9. Лідерство і участь в публічному управлінні.

Теоретичні та організаційні основи ефективного керівництва. Сутність понять формальний та неформальний лідер. Характеристика лідера в сфері державного управління.

Тема 10. Мотивація: теорії і практики.

Теорії і моделі мотивації. Матеріальне і нематеріальне стимулювання. Теорія оплати праці. Системи оплати праці.

Теми з дисципліни «Трудове право»

Тема 1. Трудове право як галузь права України.

Поняття і предмет трудового права. Особливості методу трудового права в ринкових відносинах. Система трудового права. Відмежування трудового права від суміжних галузей права. Функції трудового права. Джерела трудового права.

Тема 2. Трудові правовідносини та їх суб'єкти.

Поняття трудових правовідносин, умови і підстави їх виникнення. Зміст трудових правовідносин. Поняття суб'єктів трудового права, їх класифікація. Наймані працівники як суб'єкти трудового права. Власник підприємства,

установи, організації або уповноважений ним орган (роботодавець) як суб'єкт трудового права. Підприємство, установа, організація як суб'єкти трудового права. Трудовий колектив як суб'єкт трудового права. Професійні спілки як суб'єкт трудового права. Державні органи, місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування як суб'єкти трудового права.

Тема 3. Колективний договір, угода.

Поняття колективного договору, угоди та їх сторони. Зміст колективного договору. Колективні угоди: поняття, сторони та їх зміст. Порядок укладення колективного договору, угоди. Дія колективного договору, угоди. Відповідальність за порушення у сфері дії колективного договору, угоди.

Тема 4. Трудовий договір.

Поняття, зміст, умови та форми трудового договору. Зміна умов трудового договору. Види трудового договору. Контракт як особлива форма трудового договору. Припинення трудового договору. Розірвання трудового договору, укладеного на невизначений строк, та строкового трудового договору з ініціативи працівника. Розірвання трудового договору з ініціативи власника (роботодавця). Додаткові підстави розірвання трудового договору з ініціативи власника (роботодавця) з окремими категоріями працівників за певних умов.

Тема 5. Робочий час.

Поняття і нормативи робочого часу. Види робочого часу та їх характеристика. Поняття режиму робочого часу. Спеціальні режими робочого часу: робота змінами; підсумковий облік робочого часу; ненормований робочий час; гнучкий графік роботи; надурочні роботи; режим роботи вахтовим методом.

Тема 6. Час відпочинку.

Поняття часу відпочинку і його види. Відпустки — найтриваліший вид відпочинку. Основні види відпусток.

Тема 7. Матеріальна відповідальність сторін трудового договору.

Поняття, підстави і умови матеріальної відповідальності сторін трудового договору. Види матеріальної відповідальності працівників. Визначення розміру заподіяної працівником шкоди і порядок її відшкодування. Порядок відшкодування працівником шкоди, заподіяної підприємству. Матеріальна і моральна відповідальність роботодавця за заподіяну працівникові шкоду.

Тема 8. Трудова дисципліна.

Поняття трудової дисципліни і методи її забезпечення. Внутрішній трудовий розпорядок. Дисциплінарна відповідальність. Порядок і строки застосування дисциплінарних стягнень.

Тема 9. Трудові спори.

Поняття трудових спорів і їх види. Порядок вирішення індивідуальних трудових спорів. Порядок вирішення колективних трудових спорів. Право на страйк та його реалізація.

Тема 10. Нагляд і контроль за додержанням законодавства про працю.

Поняття і основні види нагляду та контролю за додержанням законодавства про працю. Органи державного нагляду і контролю за додержанням законодавства про працю та охорону праці. Громадський контроль у сфері трудового права. Відповідальність за порушення трудового законодавства і правил охорони праці.

Теми з дисципліни «Публічне адміністрування»

Тема 1. Публічне адміністрування як системне суспільне явище.

Основні підходи до розуміння публічного адміністрування та його еволюція. Предметна сфера публічного адміністрування. Методологічна основа. Співвідношення управління та адміністрування. Публічне адміністрування як напрям наукових досліджень, сукупність знань, сфера діяльності .

Тема 2. Громадянське суспільство як суб'єкт формування цілей публічного адміністрування.

Основні етапи формування та еволюції громадянського суспільства. Сутнісні характеристики громадянського суспільства. Місце і роль громадських організацій у публічному адмініструванні. Громадянське суспільство як сфера формування єдиного комплексу цінностей та відносин. Автономність і органічна єдність громадянського суспільства та держави.

Тема 3. Публічне адміністрування та влада.

Феномен влади. Публічна влада та публічне адміністрування. Влада як основний засіб публічного адміністрування. Механізм взаємодії влади та публічного адміністрування. Держава як суб'єкт політичної влади. Економічна влада. Взаємозв'язок і взаємозалежність політичної та економічної влади. Лобізм.

Тема 4. Публічне адміністрування та муніципальна публічна влада.

Поняття муніципальної публічної влади і місцевого самоврядування. Місцеве самоврядування – демократична основа управління в державі. Основні фактори формування місцевого самоврядування. Роль місцевого самоврядування в контексті децентралізації влади та публічного адміністрування. Сфери управління та компетенції місцевого самоврядування. Представницькі та виконавчі органи місцевого самоврядування. Посадові особи місцевого самоврядування. Інститути безпосередньої демократії в місцевому самоврядуванні. Вибори органів місцевого самоврядування. Місцевий референдум. Загальні збори громадян. Органи самоорганізації населення.

Тема 5. Закономірності, форми, методи та стилі публічного адміністрування.

Управління суспільством – головне призначення публічного адміністрування. Загальний закон соціального управління – залежність управляючого впливу від стану системи та зовнішнього середовища. Закон необхідності посилення регулювання та управління суспільними процесами. Закон централізації та децентралізації влади. Закон системності організації та саморозвитку системи публічного адміністрування. Загальносистемні методологічні принципи публічного адміністрування. Принципи, що регулюють адміністрування як соціально-політичний, соціально-економічний та соціально-культурний процеси. Застосування принципів публічного адміністрування.

Тема 6. Публічне адміністрування як процес вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень.

Управління як визначальна функція публічного адміністрування. Управлінське рішення як наукова категорія. Пріоритетність політичного вибору цінностей та цілей. Визначення цінностей та цілей – визначальна ланка прийняття рішень. Роль конкуренції в процесі прийняття рішень. Взаємовідношення суб'єкта та об'єкта прийняття рішень. Послідовність етапів прийняття рішень. Динаміка виконання рішень.

Тема 7. Форми реалізації влади в публічній сфері, ресурси та технології публічного адміністрування.

Форми правління, чинники впливу на форму правління. Система виконавчої влади в Україні. Управлінські зв'язки в системі виконавчої влади. Ресурси публічного управління. Технології публічного управління.

Тема 8. Бюрократія в системі публічного адміністрування.

Бюрократія як наукова категорія. Теорія бюрократії М. Вебера. Сучасні підходи в оцінюванні бюрократії. Основні ознаки та атрибути бюрократії. Політизація вищого чиновництва. Публічна служба.

Тема 9. Корупція та протидія корупції в публічному адмініструванні.

Поняття корупції та корупційних дій. Нормативно-правова база антикорупційної діяльності. Зони «підвищеного» ризику проявів корупції. Фактори запобігання проявам корупції: політичний, нормативно-правовий, організаційний, економічний, кадровий, морально-психологічний.

Тема 10. Результативність та ефективність публічного адміністрування.

Поняття результативності та ефективності публічного адміністрування. Фактори результативності та ефективності публічного адміністрування. Вимір продуктивності, результативності та ефективності публічного адміністрування. Критерії результативності та ефективності публічного адміністрування. Фактори підвищення ефективності публічного адміністрування.

Теми з дисципліни «Державне управління регіонального розвитку»

Тема 1. Основи теорії державного управління.

Сутність феномену управління. Влада і управління. Державна влада. Об'єкти та суб'єкти управління. Види соціального управління. Поняття та сутність державного управління. Особливості державного управління. Суб'єкти та об'єкти державного управління. Становлення науки державного управління.

Тема 2. Державна влада та державне управління.

Поняття та суть держави. Функції державного управління: поняття, види та принципи. Цілі державного управління, їх юридичне та ресурсне забезпечення. Функціональна структура державного управління. Методи державного управління. Організаційна структура державного управління.

Тема 3. Державне управління в окремих сферах суспільного розвитку.

Особливості державного управління в сфері економіки ринкової орієнтації. Правове регулювання митної справи. Державне управління у соціально-культурній сфері. Державне управління у сфері національної безпеки.

Тема 4. Державне управління на регіональному рівні.

Регіональне управління: сутність, цілі та специфіка. Державна регіональна політика. Основні напрями регіонального управління: управління природно-ресурсним потенціалом регіону, управління фінансовими, трудовими ресурсами. Місцеві бюджети як фінансова основа соціально-економічного розвитку регіону. Поняття та суть місцевого самоврядування, його основні ознаки та принципи. Державні та регіональні програми. Регіональне управління та місцеве самоврядування.

Тема 5. Регіональні органи державного управління.

Основні завдання, правовий статус місцевих державних адміністрацій. Формування та компетенція місцевих державних адміністрацій. Повноваження місцевих державних адміністрацій. Відносини місцевих державних адміністрацій у системі вертикальних та горизонтальних зв'язків. Структура місцевих державних адміністрацій. Посадові особи місцевих державних адміністрацій. Організація і порядок роботи місцевих державних адміністрацій.

Тема 6. Місцеве самоврядування та його особлива роль у державному управлінні.

Світові моделі та наукові теорії розвитку місцевого самоврядування як форми реального народовладдя. Правовий статус органів місцевого самоврядування в системі державного управління. Система місцевого самоврядування в Україні.

Тема 7. Розвиток системи державного та регіонального управління.

Розмежування функцій і повноважень між державними органами регіонального управління та органами місцевого самоврядування. Національна держава в контексті глобалізації. Інституційно-правове забезпечення реформування державного управління регіональним розвитком. Аспекти системи державного управління.

Тема 8. Державна служба в Україні.

Державна служба: поняття, риси, функції, принципи, види, організація. Система правових актів про державну службу та правовий статус державних службовців. Класифікація посад державних службовців. Атестація державних службовців. Державна кадрова політика. Підготовка, перепідготовка та підвищення кваліфікації державних службовців.

Рекомендована література

Основна:

1. Василенко В.А. Ситуаційний менеджмент: Навч. посібник /В.А. Василенко, В.І. Шостка. – К.: ЦУЛ, 2003. – 285 с.
2. Василенко О.П. Менеджмент організацій : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О. П.Василенко, Г. О. Коваленко, О. О. Поліщук. – Умань: Сочінський, 2010. – 490 с.
3. Виноградський М.Д., Виноградська А.М., Шкапова О.М. Менеджмент в організації. Навч. посібник. – К.: «Кондор», 2002. – 654 с.
4. Войчак А. В. Маркетинговий менеджмент: Навч.-метод. посібник для самот. вивч. дисц. - К.: КНЕУ, 2000. - 100 с.
5. Герасимчук В. Г. Стратегічне управління підприємством. Графічне моделювання: Навч. посіб. — К: КНЕУ, 2000. — 360 с.
6. Говорушко Т.А. Управління ефективністю діяльності підприємств на основі вартісно-орієнтованого підходу : монографія / Т.А. Говорушко, Н.І. Климаш. – К. : Логос, 2013. – 204 с.
7. Голубко Є.В. Суть та зміст конкурентоспроможності підприємства [Електронний ресурс] /— Електронні дані. – [Харків: НТУ «ХП»]. – Режим доступу: <http://www.kpi.kharkov.ua> (дата звернення 29.02.2016 р.). – Назва з екрана.
8. Гуменник В. І. Менеджмент організацій : навч. посіб. К. : Знання, 2012. 503 с.
9. Довгань Л.Є., Малик І.П, Мохонько Г.А., Шкробот М.В. Менеджмент організації. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. 271 с. [URL:http://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/22243/1/%D0%9C%D0%9E_2017.pdf](http://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/22243/1/%D0%9C%D0%9E_2017.pdf)
10. Левицька І. В. Менеджмент підприємств за кризових умов : посібник . Л. : Новий світ-2000. 2014.176 с.
11. Маркіна І. А. Менеджмент організації : навч. посіб. К. ТОВ “Вид-во “ЦУЛ”. 2013. 248 с.
5. Менеджмент організацій: Навч. посіб. За ред. Шморгун Л.Г. К. 2010. 452 с.
12. Назарчук Т. В. Менеджмент організацій : Навчальний посібник. К.: «Центр учбової літератури». 2016. 560 с.
7. Петков В. П. Менеджмент організації : підручник. Л. Новий світ-2000. 2011. 488с.

13. Писаревський І. М. Менеджмент організацій: Навчальний посібник. [Писаревський І. М., Нохріна Л.А., Познякова О.В.]. Харків: ХНАМГ.2016. 322с.
14. Сучасний менеджмент у питаннях і відповідях. Навч. посібн. За ред. Балашова А.М., Мошека Г.Є. К.Алерта.2018. 620с.
15. Адизес І. Управляя изменениями. Как эффективно управлять изменениями в обществе, бизнесе и личной жизни. Минск.: «Манн», «Иванов и Фербер», 2014. 263 с. Пер. с англ.
16. Гевко І. Б. Методи прийняття управлінських рішень : підручник. К. Кондор, 2011. 187 с.
17. Герберт А. Сайман. Адміністративна поведінка: Дослідження процесів прийняття рішень в організаціях, що виконують адміністративні функції: Пер. з англ. вид. К. Арт ЕК, 2012. 392с.
18. Дерлоу, Дес. Ключові управлінські рішення. Технологія прийняття рішень: Пер. з англ. К. Все увито, Наукова думка, 2010. 242с.
19. Дзяна С. Р. Дзяний Р. Б. Теоретичні засади управління змінами в сучасних умовах. Ефективність державного управління. 2013. Вип. 34. С. 31– 40. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/efdu_2013_34_5.pdf.
20. Довгань, Л.Є. Стратегічне управління : навчальний посібник [Л. Є. Довгань, Ю. В. Каракай, Л. П. Артеменко ; ред. Л. М. Савчук.] 2-ге вид. К.: ЦУЛ, 2011. 440 с.
21. Жуковська Л. Е. Теорія організацій: навч. посіб. [Жуковська Л. Е., Борисевич Є. Г., Стрельчук Є. М. – Одеса: ОНАЗ ім. О.С. Попова]. 2011.
22. Заславська, К. А. Менеджмент підприємств малого бізнесу : навч. посіб. Х. ХНЕУ, 2011. 200с.
18. Ігнат'єва І. А., Паливода О. М., Янковой Р. В.. Менеджмент організацій (малого та середнього бізнесу) : підручник . К. КНУТД, 2014. 360 с.
19. Керівництво організацією: Навч. посібник [О.Є. Кузьмін, Н.Т. Мала, О.Г. Мельник, І.С. Процик.] Львів: Вид-во Нац. ун-ту «Львівська політехніка». 2010. 50 с 20. Кучеренко В.Р. Карпов В.А., Карпов А.В. Економічний ризик та методи його вимірювання: Навчальний посібник . Одеса, 2011. 200с.
20. Атаманчук Г. В. Теория государственного управления : [Курс лекц.] / Г. В. Атаманчук. – [2-е изд. дополн.]. – М. : Омега-Л, 2004. - 584 с.
21. Василенко И. А. Государственное управление в странах Запада : США,

Великобританія, Франція, Німеччина : [Учеб посіб.] / І.А. Василенко. – [2-е изд. доп.]. – М. : Логос, 2000. – 200 с.

22. Державне управління та державна служба : [Словник-довід.] / О. Ю. Оболенський. – К. : КНЕУ, 2005. – 208 с.

23. Малиновський В. Я. Державне управління : [Навч. посіб.] / В. Я. Малиновський. – Луцьк, 2000. – 558 с.

24. Мельник А.Ф. Державне управління : [Підруч.] / А. Ф. Мельник, О. Ю. Оболенський, А. Ю. Васіна; за ред. А. Ф. Мельник. – К. : Знання, 2009. – 582 с.

25. Посібник для державного службовця з питань запобігання корупційних діянь / уклад. С. М. Серьогін, О. Л. Молошна, В. В. Баштанник [та ін.]. – Дніпропетровськ : ДРІДУ

НАДУ, 2009. – 136 с.

26. Публічне адміністрування в Україні : [Навч. посіб.] / [В. Б. Дзюндзюк,

Б. Коротич, Н. М. Мельтюхова та ін.]; за заг. ред. д.філос.н., проф. В.В. Корженка, к.е.н., доц. Н. М. Мельтюхової. – Х. : Вид-во ХарРІ НАДУ «Магістр», 2012. – 256 с.

27. Державне управління: основи теорії, історія і практика : навч. посібник / В. Д. Бакуменко, П. І. Надолішній, М. М. Іжа, Г. І. Арабаджи; за заг. ред. П. І. Надолішнього, В. Д. Бакуменка. – Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2009. – 394 с.

28. Державне управління: підручник : у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; ред. кол. : Ю. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]. – К. ; Дніпропетровськ : НАДУ, 2012. – Т. 1. – 564 с.

29. Електронний посібник по теорії та історії державного управління. Частина 2. / С. М. Коник та ін. (Папка 3. Библиотека. Файл: TIDU_Ел.Посіб._Частина 2.pdf)

30. Енциклопедія державного управління : у 8 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; наук.-ред. колегія : Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. – К. : НАДУ, 2011. – Т. 1-3.

31. Малиновський В.Я. Державне управління: Навчальний посібник. - Луцьк: Ред.-вид. відд. "Вежа" Вол. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2000. – 558 с.

32. Конституція України. — К., 1996.

33. Кодекс законів про працю України з змінами та доповненнями станом на 15

листопада 20015.

34.Закон України “Про основисоціальноїзахищеностіінвалідів в Україні” від 21.03.1991 // www.rada.gov.ua

35.Закон України “Про міжнародні договори України” від 14.10.1992 в редакціївід 21.11.2002 // www.rada.gov.ua

36.Закон України “Про оплату праці” від 24.03.1995 // www.rada.gov.ua

37.Закон України “Про відпустки” від 15.11.1996 // www.rada.gov.ua

38.Закон України “Про охоронупраці” від 21.11.2002 // www.rada.gov.ua

39.Закон України “Про колективні договори і угоди” від 01.07.1993 // www.rada.gov.ua

40.БеззубБ.С..Міхатуліна О.М. Трудове право України: Опорний конспект лекцій. – К.: МАУП, 20017. 344 с.

41.Бойко М. Д.Трудове право України:Навч.посіб. К.:“Орлана”, 20015. 355 с.

42.Болотіна Н. Б.Трудове право України:Підручник. — 3-тевид. К.: Вікар, 2015. 725 с.

43.Гирич О. Т.Трудове право:Курс лекцій для студ.юрид.вузів та ф-тів. К.: ТП Прес, 2015. 207 с.

44.Корпенко Д. О.Основи трудового права:Навч.посіб.длястуд. вищ. навч. закл. К.: Вид-во А.С.К., 2015. 655 с.

Додаткова:

1.Приймак, В. М. Прийняття управлінських рішень : навч. посібК. Атіка, 2008. 240с.

2.Родлер К. Управление в организациях : 2-е изд., испр., перераб. К. ЛіраК. 2014. 124 с.

3.Сахно Є. Ю. Менеджмент малих та середніх підприємств : навч. посіб. К. Кондор, 2013. 342 с.

4.Сватюк О.Р. Основні ділові якості менеджера URL: file:///D:/Documents/ТИМЧАСОВА/vkpnuen_2013_8_43.pdf

- 5.Свидрук І.І. Креативний менеджмент. Навч. посіб. К. Центр учбової літератури, 2012. 224 с.
- 6.Серіков А. В. Управління організаційними змінами: Навчальний посібник . Харків: Фірма «БУРУН і К». 2013. . 264 с.
- 7.Скібіцький О. М. Організація бізнесу. Менеджмент підприємницької діяльності. Т. 1. : навч. посіб. / О. М. Скібіцький. – К. : Кондор, 2011. – 912 с.
- 8.Собченко О. М. Психологія управління : навч. посіб. / О. М. Собченко. Л. Д. Подольський. – К. : Кондор, 2013. – 196 с.
- 9.Сотник Е.Критерии поиска персонала для частных медучреждений /Е.Сотник //Практика управління закладом охорони здоров'я.–2015.–№12.– С.74–76
- 10.Чайка Г. Л. Праця менеджера в системі управління : навч. посіб. / Г. Л. Чайка. – К. : Знання, 2011. – 469 с.
- 11.Шкільняк М.М.,Овсянюк-Бердадіна О.Ф, Крисько Ж.Л.,Демків І.О. Менеджмент: навчальний посібник . Тернопіль. Крок, 2017. 351с.
- 12.Якубовський О.П., Пахомова Т.І., Драгомирецька Н.М Управління ризиками та кризами. Навчальний посібник. К. Центр дистанційного навчання НАДУ при Президентові України, 2011. 68 с.
- 13.Ярошевич Н. Б., Берлінг Р. З., Гавриляк А. С.. Підприємництво і менеджмент : посібник .Л. Новий світ-2000. 2014. 176 с.
- 14.Бакуменко В. Д. Формування державно-управлінських рішень : проблеми теорії, методології, практики : [Моногр.] / В. Д. Бакуменко. – К.: Вид-во УАДУ, 2000. – 340 с.
16. Дзюндзюк В. Б. Ефективність діяльності публічних організацій : [Моногр.] / В. Б. Дзюндзюк. – Х. : ХарРІ УАДУ «Магістр», 2003. – 236 с.
17. Лахижа М. І. Модернізація публічної адміністрації: теоретичні і практичні аспекти [Текст] / М. І. Лахижа. – Полтава : РВВ ПУСКУ, 2009. – 289 с.
18. Політологія : [Підруч.] // За заг. ред. проф. Кремень В. Г., проф. Горлача М. І. –Харків: Друк. Центр «Єдинорог», 2001. – 640 с.
19. Про громадські об'єднання [Текст] : Закон України від 22.03.2012 № 4572-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2013. – № 1. – С. 1
20. Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії [Текст]: Закон України 05.10.2000 № 2017-III // Відомості Верховної Ради України. – 2000. –№ 48. – С.409.

22. Про засади запобігання і протидії корупції [Текст]: Закон України від 07.04.2011 № 3206-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 40. – С. 404.
23. Балабаєва, З. Вудро Вілсон про витоки та причини виникнення теорії публічного адміністрування / З. Балабаєва // Актуальні проблеми державного управління : зб. наук. пр. ОРІДУ / [голов. ред. М. М. Іжа]. – Одеса, 2010. – Вип. 4 (44). – С. 6–11.
24. Безверхнюк Т. М. Європейські стандарти врядування на регіональному рівні: [монографія] / Т. М. Безверхнюк, С. Є. Саханенко, Е. Х. Топалова / За заг. ред. Т. М. Безверхнюк. – Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2008. – 328 с.
25. Верстюк В. Ф. Політична історія України. ХХ ст. : у 6 т. / В. Ф. Верстюк, В. Ф. Солдатенко – К. : Генеза, 2002. – Т. 2 : Революції в Україні: політико-державні моделі та реалії (1917-1920). – 488 с.
26. Виноградова Н. Еволюція науково-теоретичних підходів до визначення понять «закон», «закономірність» та «принцип» у теорії державного управління / Н. Виноградова // Актуальні проблеми державного управління : зб. наук. пр. / редкол. : С.М. Серьогін (голов. ред.) та ін. – Д. : ДРІДУ НАДУ, 2008. – Вип. 1 (31). – С. 36–45.
27. Науково-практичний коментар до законодавства України про працю/ Б. С. Стичинський, І. В. Зуб, В. Г. Ротань — 4-те вид., допов. та переробл. К.: А. С. К., 2003. 1024 с.
28. Неумивайченко Н. М. Особливості виконання, зміни та припинення трудових правовідносин державних службовців: Автореф. дис. канд. юрид. наук: 12.00.05 // Націо-нальна юрид. академія ім. Я. Мудрого. Харків, 2002. 20 с.
29. Панікаров В. Д. Трудовое право: Конспект лекций. Харьков, 2002. 107 с.
30. Пастухов В. П. Трудове право України: порядок ведення та оформлення кадрових документів: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К.: Алерта, 2005. 279 с.
31. Пилипенко П. Д. Підстави виникнення індивідуальних трудових правовідносин. К.: Знання, КОО, 2003. 146 с.
32. Порівняльне трудове право/За ред. А.С. Мацко. К.: МАУП, 2005.
33. Приходько С. Г. Трудове право України: Навч. посіб. Для самостійного вивчення дисципліни; Київ. нац. економ. ун-т. К., 2003. 211 с.